

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE
DIREKTORAT ZA PRORAČUN

Beethovnova 11, p.p.644a, 1001 Ljubljana

T: 01 369 64 70
F: 01 369 65 98
E: gp.mf@gov.si
www.mf.gov.si

URAD VLADE RS ZA KOMUNICIRANJE
Gregorčičeva 25

1000 Ljubljana

Številka: 4101-6/2012/434
Datum: 16.5.2012

Zadeva: Predlagam.vladi predlog 2653: Varčevalni ukrepi

Ministrstvo za finance je v pregled in mnenje prejelo zadevni predlog. Predlagatelj postavlja vprašanje glede varčevalnih ukrepov, ki so bili predlagani s strani Vlade Republike Slovenije. Vprašanje je sestavljeno iz več sklopov zato, skladno s tem, podajmo tudi odgovor.

Zakon o verski svobodi (Ur. l. RS, št. 14/2007, 46/2010 – Odl. US, v nadaljevanju ZVS) opredeljuje pravico do namenske državne pomoči za plačilo prispevkov zavarovanca za socialno varnost uslužbencev cerkva in drugih verskih skupnosti. Nadalje ZVS določa, da javna sredstva za plačilo le teh zagotovi pristojni organ iz državnega proračuna, nakazuje pa jih na račun cerkve ali druge verske skupnosti. Nadzor nad zakonitostjo in namembnostjo porabe izvajajo računsko sodišče Republike Slovenije in drugi pristojni organi. Zakon za uravnoteženje javnih financ, ki je bil v obravnavi v Državnem zboru hkrati s predlogom rebalansa proračuna za leto 2012 spreminja ZVS v delu, ki se nanaša na višino namenske državne finančne pomoči iz državnega proračuna za pokritje prispevkov za socialno varnost uslužbencev cerkva in drugih verskih skupnosti (27.člen). Po uveljavitvi Zakona za uravnoteženje javnih financ se bo 1. odstavek 27. člena glasil : »Registrirane cerkve in druge verske skupnosti lahko pod pogoji tega zakona za svoje verske uslužbenca, ki so državljani Republike Slovenije s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, in jim je poklic verskega uslužbenca edini poklic, na podlagi njihovega pooblastila in v njihovem imenu zaprosijo za pridobitev pravice do namenske državne finančne pomoči iz državnega proračuna za pokritje prispevkov za socialno varnost v višini naslednjih vrst prispevkov za socialno varnost od osnove najmanj v višini 48 odstotkov povprečne plače za predzadnji mesec pred mesecem, v katerem se določa zavarovalna osnova: za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje (prispevek zavarovanca) ter za obvezno zdravstveno zavarovanje (prispevek zavarovanca).« Spreminja se odstotek, saj je v do sedaj veljavnem ZVS-ju le ta bil 60%.

Glede vprašanja obdavčitve verskih skupnosti vam pojasnujemo sledeče:

Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb (v nadaljevanju ZDDPO - 2, Uradni list 117/06 in naslednji) določa obdavčitev pravnih oseb, torej tudi verskih skupnosti. V skladu z 9. členom

ZDDPO-2 verske skupnosti plačujejo davek od dohodkov pravnih oseb iz opravljanja pridobitne dejavnosti. Dohodki iz opravljanja nepridobitne dejavnosti verskih skupnosti so oproščeni plačila davka. Pri določanju davčne osnove verske skupnosti iz 9. člena se prihodki iz opravljanja dejavnosti, ki ni pridobitna, ter dejanski ali sorazmerni stroški te dejavnosti izvemajo iz davčne osnove.

Pridobitno in nepridobitno dejavnost (za vse zavezanke iz 9. člena ZDDPO-2, ne samo za namene verskih skupnosti), oziroma kateri dohodki se štejejo za opravljanje pridobitne dejavnosti, oziroma kateri za opravljanje nepridobitne dejavnosti, nadalje opredeljuje Pravilnik o opredeljevanju pridobitne in nepridobitne dejavnosti (Uradni list št. 109/07 in 68/09). Pravilnik določa, da se dejavnost zavezanca šteje za pridobitno, če je izpolnjen vsaj eden od pogojev in sicer, da se dejavnost opravlja na trgu zaradi pridobivanja dobička ali zavezanec z njenim opravljanjem konkurira na trgu z drugimi osebami, zavezanci po ZDDPO-2. Pravilnik v nadaljevanju (to je v 3. in 4. členu) primeroma določi, kateri dohodki imajo naravo nepridobitnosti (npr. članarine, donacije) in kateri dohodki imajo naravo pridobitnosti (npr. dividende, bančne obresti, najemnine).

Glede obdavčitve nepremičnega premoženja verskih skupnosti veljajo podobna pravila. Načeloma so verske skupnosti kot pravne osebe zavezanke za plačevanje nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč za nepremičnine v njihovi lasti. Nadomestilo se plačuje za nezazidana in zazidana stavbna zemljišča v skladu z Zakonom o stavbnih zemljiščih (ZSZ, Uradni list RS, št. 44/97) in Zakonom o graditvi objektov (ZGO-1, Uradni list RS, št. 102/04 - UPB1, 14/05 - popr., 92/05 - ZJC-B, 93/05 - ZVMS, 111/05 - Odl. US, 120/06 - Odl. US, 126/07, 57/09 - Skl. US, 108/09, 61/201 - ZRud-1 in 20/11 - Odl. US). Oprostitev na podlagi ZSZ velja le za stavbe, ki jih verske skupnosti uporabljajo za svojo versko dejavnost. Po razlagi Ministrstva za okolje in prostor, ki je pristojno za to dajatev, so to cerkve, kapele, župnišča, semenišča, verske šole itd. Za druge vrste nepremičnin, torej za nepremičnine, ki jih verske skupnosti uporabljajo za opravljanje pridobitne dejavnosti, pa se dajatev plačuje.

Dodatno navajamo, da nadzor nad zakonitostjo, pravilnostjo in pravočasnostjo izpolnjevanja davčnih obveznosti opravlja Davčna uprava Republike Slovenije.

V zvezi z obdavčitvijo prostitucije in trgovine s prepovedanimi substancami, podajamo naslednje stališče:

Z davčnega vidika se dejavnost prostitucije obravnava enako kot opravljanje vseh preostalih neodvisnih dejavnosti, in sicer se dohodek iz dejavnosti prostitucije obdavčuje kot dohodek iz dejavnosti v skladu z določbami Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/2011-UPB7, 24/2012, 30/2012, v nadaljevanju ZDoh-2). Torej, fizična oseba, ki opravlja dejavnost prostitucije bi se morala za opravljanje takšne dejavnosti registrirati v skladu s 44. členom Zakona o davčni službi (Uradni list RS, št. 1/07-UPB2, 40/09, 33/11) pri pristojnem davčnem organu in v skladu z določbami ZDoh-2 od dohodkov iz te dejavnosti plačevati dohodnino, katere višina se ugotavlja v skladu z ZDoh-2 in na način, ki je določen z Zakonom o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11-UPB4, 32/12, v nadaljevanju ZDavP-2). Iz tega izhaja, da so fizične osebe, ki se ukvarjajo z dejavnostjo prostitucije obdavčene enako kot preostale fizične osebe, ki opravljajo dejavnost.

Z vidika davčnega nadzora nad zakonitostjo, pravilnostjo in pravočasnostjo izračunavanja in plačevanja davčnih obveznosti spada prostitucija med visoko tvegane dejavnosti, saj se opravlja pretežno na črno, v najetih stanovanjih, kjer je nadzor otežen.

Za razliko od dejavnosti prostitucije, ki v slovenskem pravnem redu ni prepovedana, je prodaja prepovedanih substanc nelegalna in kazniva dejavnost, kot to izhaja iz določb Kazenskega zakonika (Uradni list RS, št. 55/08, 39/09, 91/11). Kljub nelegalnemu izvoru dohodkov in premoženja iz dejavnosti preprodaje prepovedanih substanc, pa so v skladu z določbami ZDavP-2 dohodki iz takih dejavnosti obdavčljivi. Ker se dohodki iz nelegalnih in kaznivih dejavnosti praviloma ne poročajo davčni upravi, so v zakonu o davčnem postopku določena pravila, ki nadzornemu organu omogočajo odmero davčne obveznosti z odločbo v postopku davčnega nadzora tudi, če gre za dohodek nelegalnega izvora. Tako je npr. v 68. členu ZDavP-2 določeno, da v primeru, da zavezanec za davek ne vloži davčne napovedi ali ne predloži obračuna davka davčnemu organu ali ju vloži oziroma predloži brez podatkov, potrebnih za ugotovitev davčne obveznosti oziroma fizična oseba ne napove dohodkov oziroma davčni organ ugotovi, da temelji davčna napoved oziroma obračun davka na neresničnih ali nepravilnih podatkih oziroma davčni organ ugotovi, da napovedani prihodki oziroma prihodki, izkazani v obračunu davka, niso sorazmerni napovedanim odhodkom oziroma odhodkom, izkazanim v davčnem obračunu, razen če davčni zavezanec navede upravičene razloge oziroma zavezanec za davek na zahtevo davčnega organa ne predloži poslovnih knjig in evidenc, ki jih je dolžan voditi, ali so knjige in evidence vsebinsko napačne ali če kažejo take bistvene formalne pomanjkljivosti, ki upravičujejo dvom o njihovi vsebinski pravilnosti oziroma delodajalec ne predloži podatkov o davčnem odtegljaju od dohodkov iz zaposlitve, lahko davčni organ na podlagi določil 68. člena ZDavP-2 opravi cenitev davčne osnove in na tej podlagi odmeri davek.

Poleg tega je v 74. členu ZDavP-2 določeno, da na obdavčenje ne vpliva dejstvo nelegalnega dejanja ali ravnanja, temveč se upošteva gospodarske (ekonomske) posledice takega ravnanja, ki se nato ustrezno davčno ovrednoti. Slednje pomeni, da v primeru izogibanja ali zlorabe drugih predpisov davčna obveznost nastane, in to taka, kot bi nastala glede na razmerja, nastala na podlagi gospodarskih dogodkov.

V petem odstavku 132. člena ZDavP-2 pa je določeno, da se lahko inšpekcijski nadzor opravi tudi pri fizični osebi, ki opravlja neregistrirano dejavnost, z vplivom na obdavčenje zavezanca.

Na podlagi navedenega menimo, da je problematika obdavčevanja fizičnih oseb in dejavnosti, ki jih obravnava predlog zakonsko ustrezno urejena.

Glede predloga za uvedbo trošarin na kofeinske in teinske izdelke, sladkarije ter hrano z dodanimi škodljivimi E konzervansi pa sporočamo sledeče:

Na temo uvedbe trošarin na sladke pijače je bilo v drugi polovici leta 2011 pri Ministrstvu za finance opravljenih več razgovorov z ministrstvi, pristojnimi za zdravje, gospodarstvo, kmetijstvo in prehrano ter predstavniki živilske industrije (GZS - Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij). Po izmenjavi mnenj o zdravstvenem stanju v Sloveniji, vplivu sladkih pijač na debelost mladih, vrstah in škodljivosti nadomestnih sladkorjev, vplivu na konkurenčnost, projektih glede lokalne pridelave in ponudbe kmetijskih produktov, je bilo ugotovljeno, da gre za dolgoročen projekt, v katerem morajo vsa zgoraj navedena ministrstva uskladiti politike glede zdravega življenja, strukturnih sprememb v gospodarstvu in kmetijstvu ter uvedbe trošarin. Pri odločitvi glede nadaljnega dela na tem projektu, bo treba upoštevati, da obdavčitev s trošarino ni le plačilo dodatnega davka, ampak vključuje izvajanje zahtevnega trošarinskega režima, kar pomeni predvsem uvedbo nadzora proizvodnje, skladiščenja in gibanja izdelkov, natančno opredelitev izdelka, ki bo predmet obdavčitve, natančno opredelitev zavezanca za plačilo trošarine in drugo. Za obravnavanje določenih živil in pijač kot trošarinske izdelke in za vzpostavitev trošarinskega nadzora nad njimi, morajo obstajati tehtni razlogi, da ne bi s tem ukrepom potencialnim trošarinskim zavezancem le naložili dodatno administrativno breme.

Uvedba novega trošarinskega izdelka mora biti ustrezno argumentirana, v obravnavanem primeru (sladkarije, kofeinski in teinski izdelki ter hrana z dodanimi škodljivimi E konzervansi) predvsem z vidika vpliva na zdravje. Poleg tega kriterija, bo pri odločanju o uvedbi predlagane obdavčitve merodajen finančni učinek, odločitev pa bo treba presoditi tudi z vidika psihološkega efekta na porabnike. Namreč, s trošarinami se praviloma obdavčujejo izdelki, za katere je značilno, da jih načeloma ni mogoče nadomestiti z drugimi podobnimi izdelki in da je povpraševanje po teh izdelkih relativno togo. V nasprotnem ni mogoče pričakovati pozitivnih učinkov in je osnovni namen njihove uvedbe razvrednoten. Ob tem kaže opozoriti, da uvedba trošarin na izdelke, ki v sosednji državi niso obdavčeni oziroma obravnavani kot trošarinski izdelki, zaradi prostega pretoka blaga med državami članicami, ne bi dala zelenega učinka. Celo nasprotno, vodila bi v razmah vnosa takih živil in pijač iz drugih držav članic.

Ideja o dodatni obdavčitvi določenih, predvsem zdravju škodljivih živil in pijač je sicer dopadljiva, vendar finančno ne nujno učinkovita, z vidika stroškov (tako za zavezanca, kot tudi za nadzorni organ) in administrativnih ovir pa zelo obremenjujoča, kar finančni učinek še zmanjša. Cilj vlade pa je zasledovanje takšne trošarinske politike, da bodo skupni finančni učinki pozitivni - upoštevati je treba vse koristi proračuna RS zaradi višjih prilivov in stroške proračuna RS.

S spoštovanjem,

Pripravil/i:

SDCS

Nataša Mrzlikar, DP

Alojzij BOH
v.d. Vodje sektorja

Bojan POGAČAR
v.d. Generalnega direktorja

V vednost:

- SDCS